

MŪSŲ PASTOGĖ

XLIII Metai Australian Lithuanian Weekly Registered by Australia Post publication NO-NBH 0698 Kaina - Price \$1 5.10.1992 Nr. 40 (2291)

SAVAITĖS ĮVYKIAI LIETUVOJE

LIETUVA RUOŠIASI RINKIMAMS

Nors dar tebeprasidžiauja senoji Aukščiausioji Taryba, Lietuvos politinių organizacijų dėmesys nukreiptas į artėjančius Seimo rinkimus. Visos partijos ir politinės grupuotės baigė sudaryti savo kandidatų sąrašus, dauguma jau paskelbė politines programas, kurioms sieks rinkėjų pritarti.

Politikai kalba apie intensyvią, gal net aštrią rinkimų kampaniją, tačiau žmonės yra nusivylę politikų kivičiais ir daugelis jų rodo apatiją rinkimams. Piliečių nuomonių apklausos rodo, kad tik du trečdaliai yra pasiruošę dalyvauti rinkimuose; miestuose kiek daugiau, kaimuose – mažiau. Kadangi balsavimas rinkimuose nėra privalomas, sunku pasakyti koks skaičius rinkėjų tikrai ateis balsuoti (pav. Estijoje balsavo 67 proc.).

Stipriausios politinės jėgos Lietuvoje tebėra Sąjūdžio koalicija, kurią sudaro 10 dešiniojo sparno organizacijų (Sąjūdis, Piliečių chartija, Darbininkų sąjunga ir kitos) ir LDDP, prie kurios šliejasi kitos kairiojo sparno organizacijos. Kaip jau buvo rašyta, Sąjūdžio koalicija, Krikščionių demokratų partija, Politinių kalinių ir tremtinių sąjunga, Demokratų partija ir Tautininkų sąjunga susibūrė į Santarą už demokratinę Lietuvą (SUDL), kuri naujame Seime sudarys "Tėvynės" bloką – svarbiausiems politikos ir valstybės gyvenimo klausimams spręsti. Tarp SUDL ir LDDP politinių pozicijų yra eilė centristinių grupuočių: Centro, Nuosaukiųjų ir Tautos pažangos frakcijos, Liberalų ir Socialdemokratų partijos. Pastangos sudaryti iš jų vieningą Centro koaliciją kol kas neatnešė rezultatų.

Santarą už demokratinę Lietuvą sudarančios partijos ir sąjungos, rugsėjo 19–20 dienomis buvo susirinkusios Vilniaus sporto rūmuose, aptarti rinkimų kampaniją, pasirašyti vienybės deklaraciją ir suderinti kandidatų sąrašus, kad nebūtų nenaudingos konkurencijos. Santaros narių konferencija vyko be ginčų, šventiškoje nuotaikoje. Iš tribūnų kalbėjusiųjų pasisakymai buvo gana santūrus, politiniai priešai nebuvo agresyviai puolami. Po ilgesnių diskusijų buvo sudaryti trys kandidatų sąrašai Seimo rinkimams. Pirmąjį sąrašą, su V. Landsbergiu priešaky, sudaro Sąjūdžio koalicijos kandidatai. Antrame sąrašė figūruoja Krikščionių demokratų, Politinių kalinių ir tremtinių sąjungos kandidatai, o trečiajame sąrašė surinkti Tautininkų sąjungos kandidatai su Rimantu Smetona priešaky, kuris kandidatuos ir individualiai buvusio Lietuvos prezidento Antano Smetonos tėviškėje, Ukmergės rajone. Kai kurie Santaros nariai baiminasi, kad Tautininkai gali nesurinkti reikalingo 4 proc. minimumo balsų, bet R. Smetona yra įsitikinęs, kad jie surinks mažiau nei 5 proc., o gal net iki 10 proc. balsų.

Sąjūdžio koalicijos ir kitų Santarą už DL sudarančių partijų programos gana panašios ir skiriasi tik detalėse. Santaros partijos siekia išlaikyti ir įtvirtinti Lietuvos nepriklausomybę, atstatyti teisingumą ir moralines normas visose gyvenimo srityse, remti privatų žemės ūkį, laisvos rinkos ekonomiką, nuosavo turto grąžinimą jo teisėtiems savininkams, privačios nuosavybės neliečiamumą ir skatinti verslus. Santara už DL taip pat pasižada įvesti griežtesnius įstatymus prieš korupciją, kyšininkavimą ir valstybinio turto grobstymą. Antra vertus, Sąjūdžio koalicija ir ją remiančios partijos nežada plačių socialinių garantijų ir išpėja gyventojus nesitikėti greito gyvenimo lygio pagerėjimo.

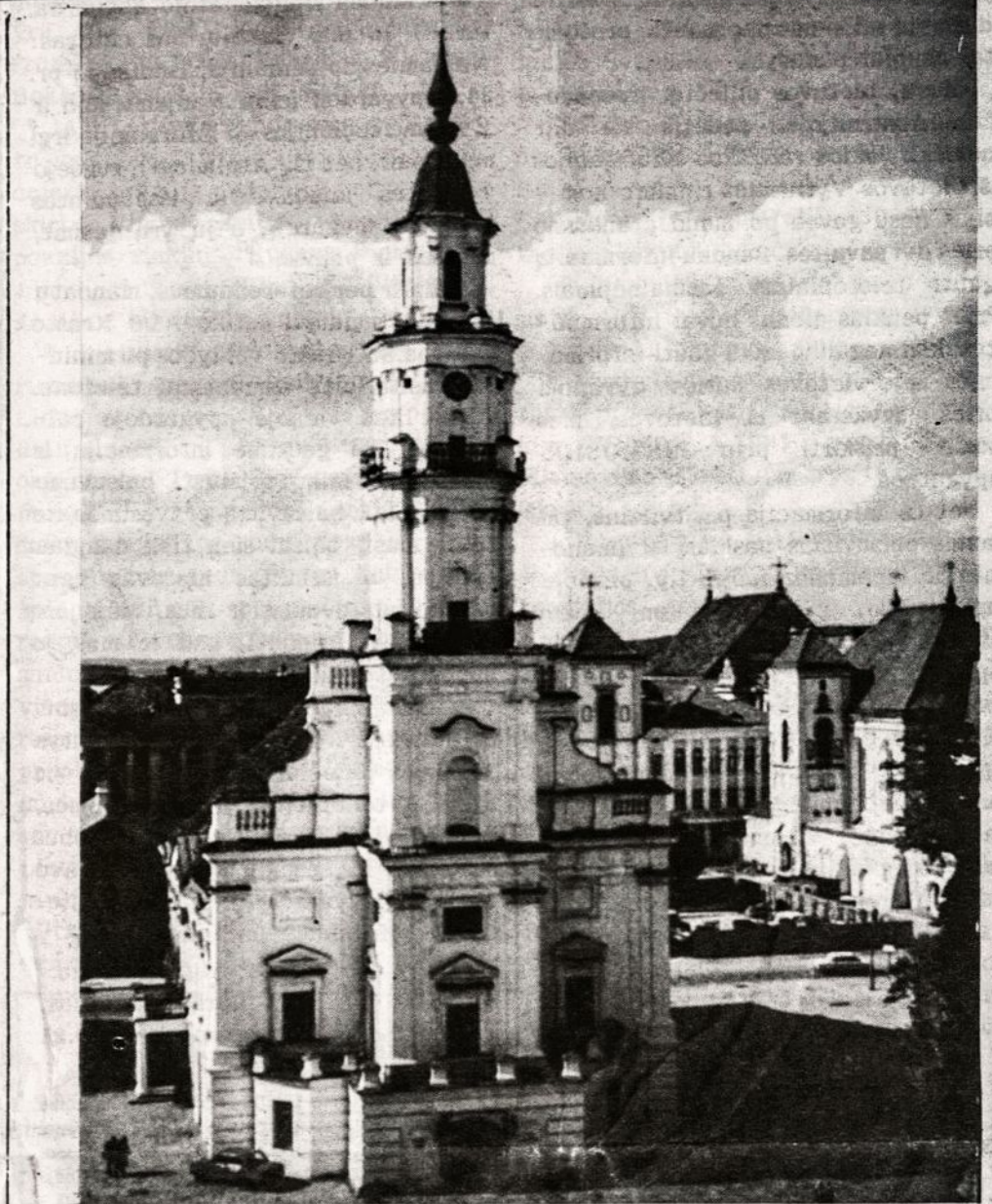
LDDP savo rinkimų kampanijoje kaltina Sąjūdį ir dabartinę Vyriausybę už ekonomikos nuosmukį, aukštas kainas ir kritusį pragyvenimo lygį. Ji žada padidinti pensijas, sulaikyti kai kurias ekonomines reformas žemės ūkyje ir pramonės privatizacijoje, pakelti mokesčius turtingiems biznieriams, neleisti parduoti ar išnuomoti ilgesniam laikui žemės kitų šalių piliečiams. LDDP kaltina Sąjūdį noru įvesti autoritarinį režimą ir dažnai primena 1926–tųjų metų perversmą Lietuvoje ir po jo sekusią A. Smetonos "diktatūrą". Buvusioji komunistų partija taip pat yra griežtai nusistačiusi prieš bet kokią desovietizacijos įstatymą, kuriuo būtų suvaržytos kai kurios buvusios nomenklatūros politinės teisės (pav. užimti atsakingas pozicijas Vyriausybėje). Kaip ir Viktorijos valdžia, LDDP kviečia rinkėjus užmiršti jos praeitį ir žiūrėti tik į ateitį, bet neduoda daug informacijos, kaip ji ateityje planuoja tvarkyti Lietuvos ekonomiką.

Dar ne visos centro poziciją užėmusios partijos paskelbė savo politines programas, todėl sunku susidaryti tikslų vaizdą kiek jų programos skiriasi viena nuo kitos. Šios partijos ir sąjungos tikisi, kad nei SUDL, nei LDDP neturės absoliučios daugumos naujajame Seime ir centro partijoje, todėl galės paveikti įstatymų formulavimą, paremdamos vieną, arba kitą pusę (panašiai kaip Demokratų partija daro Australijos Senate). Nors jei centristinės jėgos susijungtų į vieną bloką, gal galėtų laimėti daugumą.

PINIGŲ REFORMOS PRADŽIA

Lietuvos "Lito" komitetas rugsėjo 16 dieną priėmė nutarimą, kad nuo spalio 1 dienos bus įvedami laikini pinigai – talonai, o rubliai išimami iš apyvartos. Tokiu būdu Lietuva, dar neįvesdama lito, pasitraukia iš rublio zonos ir tampa trečiąja tai padariusia valstybe iš buvusios TSRS respublikų. Šį nutarimą trečiadienį, rugsėjo 23 dieną, per Lietuvos televiziją paskelbė premjeras A. Abišala.

Iki rugsėjo mėnesio pabaigos talonai ir rubliai gali būti naudojami ir

BALTOJI GULBĖ – KAUNO ROTUŠĖ. Pastatas ilgą laiką naudotas kaip SANTUOKŲ RŪMAI.

keičiami 1:1.

Tuo pačiu santykiu banko įstaigos privalo spalio pirmąją perrašyti visas sąskaitas iš rublių į talonus. Rubliai nuo spalio 1 traktuojami kaip svetima valiuta ir gali būti keičiami komerciniuose bankuose į talonus pagal tos dienos kursą, nors Lietuvos Vyriausybė ir Lietuvos valstybės bankas neprisima jokios atsakomybės už rublius ir jų nekeičia į talonus. Remiantis Latvijos ir Estijos patirtimi, reikia manyti, kad nuo spalio pradžios rublio vertė, palyginus su talonais, pradės kristi.

Iki rugsėjo 30–sios, bankai nekeitė rublių į talonus, bet priėmė rublius į naujai atidarytas sąskaitas be apribojimo. Bankai taip pat priėmė rublius atsiskaitant už paskolas. Beveik prie visų bankų rugsėjo paskutinę savaitę susidarė eilutės klientų, bet jokios panikos nebuvo.

Premjeras Abišala pareiškė, kad laikinųjų pinigų įvedimas nereiškia, kad atsisakoma lito. Tai esąs tik pirmasis pinigų reformos etapas. Kaip jau plačiai žinoma, litų spausdinimo kontraktas bus užbaigtas tik šių metų gale, taigi, dar neturima pakankamai litų.

RUSŲ KARIUOMENĖS IŠVEDIMO PROBLEMA

Nors Lietuva jau pasirašė sutartį su Rusija dėl pastovios kariuomenės atitraukimo iš Lietuvos teritorijos, šis klausimas dar toli gražu nėra galutinai išspręstas. Dar nėra susitarta, ar Rusijos armija paliks kokius ginklus, ar karinius įrengimus Lietuvai, jei taip,

tai kokiomis sąlygomis, o taip pat dar neišspręstas kompensacijos Lietuvai už sovietinės armijos padarytą žalą klausimas.

Tikimasi, kad šie klausimai bus išspręsti per sekantį V. Landsbergio ir B. Jelcino susitikimą spalio mėnesio pradžioje, bet tam priešinasi Jelcino opozicija Rusijos Aukščiausiojoje Taryboje. AT Tarptautinių santykių komisija 23 rugsėjo paskelbė pareiškimą, kuriame ragina prezidentą Jelciną nepasirašyti jokių sutarčių su Lietuva, kol ji "neužtikrino ten gyvenančių rusų teisių". Ši komisija taip pat reikalauja, kad jau pasirašyta kariuomenės išvedimo sutartis nebūtų vykdoma, kol ji nebus patvirtinta Rusijos Aukščiausiosios Tarybos.

Kaip žinia, Rusija dar nepasirašė jokių sutarčių dėl jos kariuomenės išvedimo iš Estijos ir Latvijos. Todėl visos trys Baltijos valstybės kreipėsi į JTO sekretoriata su prašymu įtraukti šį klausimą į JTO 47^{-jo} visuotinio susirinkimo darbotvarkę. Šis prašymas buvo patenkintas ir rusų kariuomenės išvedimo iš Pabaltijo klausimas bus svarstomas visuotiniame susirinkime (General Assembly), kai ateis jo eilė darbotvarkėje. Tą klausimą jau iš anksto iškėlė Baltijos šalių vadovai savo kalbose visuotiniame susirinkime. Rusijos kariuomenės atitraukimo problemą taip pat atydziai stebi Šiaurės Atlanto (NATO) organizacija, kurios paskutiniame bendradarbiavimo tarybos posėdyje buvo atmetas Rusijos pasiūlymas palikti kai kuriuos karinius įrengimus Latvijoje ir Estijoje ilgesniam laikui.

J. Rubas

Į mano pranešimą, kurį perdaviau spaudai ir kitoms viešosios informacijos priemonėms 1992.09.06, gausiai atsiliepė Australijoje gyvenantys Lietuvos piliečiai. Dėkoju jiems visiems už aktyvumą, o šias naujienas pagarsinusius – už atliktą darbą. Piliečius, kurie LR pažymėjimą (ar pasą) gavę ne per konsulatą ir kurie dar apie tai mums nepranešė, prašome tai skubiai padaryti.

Mūsų, Lietuvos piliečių, gyvenančių Australijoje, padėtis vis dar neaiški. Jokios raštiškos informacijos iš Lietuvos Vyriausios rinkimų komisijos nesu gavęs po mano pranešimo prieš dvi savaites. Bandau informaciją gauti telefoniniais pasikalbėjimais. Prieš penkias dienas buvau informuotas, kad negalint laiku gauti informacijos apie vietas, kuriose gyvenom prieš išvykstant iš Lietuvos, mes būsim priskirti prie PIRMOSIOS apygardos.

Jei ta informacija pasitvirtins, tai mums balsavimas pasidarytų įmanomas ir vienmandatinėje, t.y. pirmoje apygardoje. Butų, sakykim, kokie aštuoni kandidatai, tad ir davinius apie juos būtų galima surinkti ir pagarsinti. Nors ši pirmadienio rytą man buvo pažadėta duoti informaciją apie tai Vyriausioje rinkimų komisijoje – jie budėjo sekmadienį iki vidurnakčio – skambutis į komisiją buvo bergždzias. Tarnautoja atsakė, kad "informacija eina į kompiuterį ir kandidatų sąrašas dar nežinomas". Be to ji pastebėjo, kad, greičiausiai, bus dar klaidų ir užtruks, kol pilni sąrašai bus žinomi. Tolesnes žinias bandysiu

gauti ir toliau telefonu ir pagarsinsiu, kai tik jos bus žinomos.

Nenoriu ir vėl aiškinti, kokie neįmanomi reikalavimai mums balsuoti įvairiose apylinkėse. Nors negaliu nieko tvirtai paaiškinti, nes mano gauta informacija miglota, priimkime, kad balsuosime pirmoje apygardoje. Tai Vilniaus Naujamiesčio apygarda, turinti 36 600 rinkėjų. Jos centras: Naujamiesčio seniūnija, Gedimino pr. 24. Apygardon įeina Naujamiesčio ir Žvėryno seniūnijos. Ši informacija irgi neoficiali, bet iš "Atgimimo", rugsėjo 7 – tos laidos. Čia išspaudintas Vilniaus apygardų, o jų yra dešimt, sąrašas ir planas.

Kaip ir per referendumus, mandatų komisiją sudaryti sutiko ALB Krašto valdyba. Su Krašto valdybos pirmininku pasitariame asmeniškai telefonu. Aišku, kad vienoje apygardoje balsuojant, jei gausime informaciją ir mums bus laiku prisiųsti balsavimo biuleteniai, balsavimą pravesime. Be to ir mūsų balsai tiek tiek daugiau reikėtų, o išrinktas atstovas bent dalinai atstovautų ir mus. Mes jam galėtumėm priminti, kad ir mes jo apygardos rinkėjai!

Žinoma, kai kam visai nepakabu, kad mes, Australijoje gyvenantys Lietuvos piliečiai, balsuotume ir jie darys ir toliau trukdymų. Tikėkimės, betgi, kad tie tolesni trukdymai nebus sėkmingi ir nesukliudys mums savo balsais dalyvauti atgimstančios Lietuvos politiniame brendime.

Dr Algis Kabaila
LR garbės konsulas,
Canberra, 1992.09.21

Rugsėjo 25-tos pranešimas

PRANEŠIMAS APIE RINKIMUS I SEIMĄ

Rugpjūčio 23 d. gavau paskutinį faksą apie rinkimus iš Lietuvos Vyriausiosios rinkimų komisijos. Rašant šį pranešimą, nesu gavęs daugiau raštiškos informacijos iš Lietuvos Vyriausiosios rinkimų komisijos. Betgi, rinkiminių sąrašas vienmandatinėse apygardose jau sudarytas ir telefonu iš rinkimų komisijos gavau kandidatų sąrašą. Tai nėra galutinis sąrašas, nes kandidatai gali dar ir vėliau, būtent iki 10-tos spalio, savo kandidatūras atšlikti. Pirmoje apygardoje kandidatų sąrašas alfabetine tvarka yra sekantis (vardas, pavardė, kokia partija ar judėjimas iškėlė kandidata):

Algirdas Abromaitis, Lietuvos socialdemokratų partija.

Auksė Aukštikalnienė, pati save iškėlus.

Medardas Čobotas, Lietuvos krikščionių demokratų partija.

Šarūnas Davainis, Lietuvos liberalų sąjunga.

Bronislavas Genzels, Lietuvos demokratinė darbo partija.

Rimantas Matulis, Lietuvių tautininkų sąjunga.

Vytautas Pranas Mickus, Lietuvos konsultacinis seimas.

Eugenijus Petrovas, Lietuvos centro judėjimas.

Aleksandras Vytautas Rutkauskas, Lietuvos Respublikos tautos pažangos judėjimas.

Taigi, pirmoje apygardoje dešimt kandidatų. Jei tiek pat būtų ir kitose, tai iš viso jų būtų 710. Apie koalicijų grupuotes ir partijas, kurios dalyvaus rinkimuose daugmandatinėje apygardoje, šiuo metu dar neturiu pakankamai informacijos, kad ją galėčiau paskelbti.

Iš kandidatų pirmoje apygardoje, trys yra dabartinės Aukščiausiosios Tarybos deputatai, tai Čobotas, Genzels ir Petrovas. Čobotas išstatytas LKDP, bet remiamas ir Sąjūdžio, matyt pagal rinkiminio bendradarbiavimo susitarimą.

Genzels išstatytas LDDP, partijos, kuri anksčiau vadinosi Lietuvos komunistų partija. Petrovas išstatytas Lietuvos centro judėjimo kuris, atrodo, turi ryšį su centro frakcija dabartinėje Aukščiausiojoje Taryboje.

Apie kitas partijas sunku paaiškinti dėl informacijos stokos. Verta, betgi, pastebėti, kad Australijoje Liberalų partija yra konservatyvios pakraipos, bet taip nėra daugelyje kitų šalių, nėra ir Lietuvoje. Taip pat akivaizdu, kad trys kandidatai, keliama partijų ar judėjimų su "tautos" žodžių varduose. Čia reikia pastebėti, kad Tautos pažangos judėjimas nėra Tautininkai. Neaiškus skirtumas tarp Tautinio jaunimo sąjungos ir Lietuvių tautinės sąjungos.

Kaip jau buvo pagarsinta, AT Pirmininkas Vytautas Landsbergis dalyvaus tik daugmandatinėje apylinkėje kaip Sąjūdžio kandidatas, nors jam taip pat buvo siūlyta balotiruotis Lietuvos krikščionių demokratų partijos kandidatu.

Su pareiškimais piliečio pažymėjimų gavimui, konsulate buvo gauta informacija apie Lietuvos piliečių gimimo vietą ir datą. Betgi, nebuvo gauta informacija apie jų gyvenamąją vietovę prieš išvykstant iš Lietuvos. Prašau visus Lietuvos piliečius, gavusius pažymėjimą iš Lietuvos konsulato Australijoje, pranešti apie savo gyvenamąją vietovę prieš išvykstant iš Lietuvos, jei to dar nesate padarę. Nors šioms rinkimams konsulatams nebespės tos informacijos paruošti tokia forma, kuri tiktų perdavimui Lietuvon, mes tą informaciją paruosime atėliai. Kai kas buvo pasipiktinę, kad tokios informacijos iš viso prašoma. Tie asmenys kurie nenori apie save duoti tokios informacijos, arba kurie nenori, kad ji būtų siunčiama Lietuvon, prašome apie tai pranešti ir, jei galima, trumpai paaiškinti kodėl.

Kai turėsiu daugiau informacijos apie mūsų dalyvavimą balsavime į Seimą, apie tai pranešiu per spaudą ir kitomis priemonėmis.

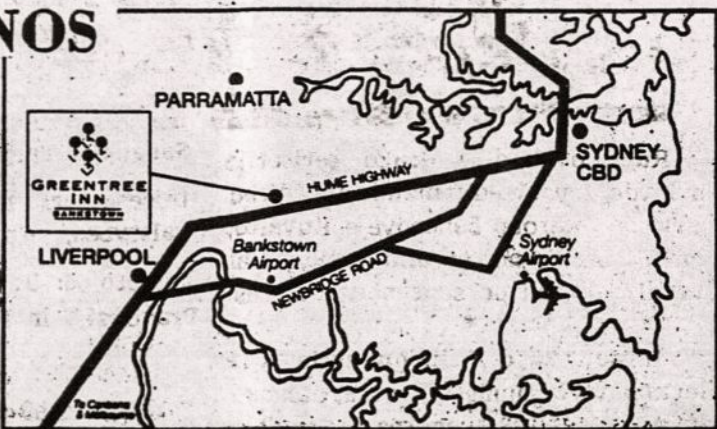
x x x

Rugsėjo 28-tos pranešimas.

Čia pateikiama informacija pirmą kartą buvo gauta faksu, Canberros laiku šeštadienio (rugsėjo

DĖL APSIGYVENIMO SYDNEJUJE ALD METU

Prieš keletą savačių (14.5.92) paskelbėme rekomenduojamų motelių sąrašą. Buvo atsižvelgiama į kainą, vietos patogumą, vedėjų norą duoti lengvatas. Po tolimesnių "derybų" vienas iš tų motelių – Bankstown Greentree Inn siūlo dar geresnes sąlygas. Motelio vedėjai pasiruošę lietuvius priimti labai gražiai ir sumažino kainą už dvigubą kambarį iki 65 dolerių nakčiai. Nemažas skaičius svečių jau yra užsisakę kambarius; patariam ir kitiems pasinaudoti šiuo pasiūlymu.

Greentree yra naujas, gražus motelis. Kambariai dideli, patogūs. Labai patogi vieta – netoli Bankstown Civic centras, Condell park stadionas ir Lietuvių klubas.

Užsakant kambarius pažymėti, kad vyksta į Lithuanian Festival. Adresas: Kampas Hume Highway ir Strickland St, Bass Hill, NSW, 2197. Tel. (02) 754 1099. Fax (02) 754 1278.

ALD informacija

26) rytą. Dalis faksimilės, deja, buvo neišskaitoma. Ši rytą (rugsėjo 28-tą) Vyriausioji rinkimų komisija atsiuntė ilgą faksą su papildomomis žiniomis. Čia duodama tų žinių santrauka. Pilni sąrašai bus paskelbti "Lietuvos aide" ir kitoje spaudoje.

SEIMO RINKIMUOSE DALYVAUJANČIOS GRUPĖS

(Eilė sudaryta Vyriausiosios rinkimų komisijos, traukiant burtus 1992.09.23)

I. SAJŪDŽIO KOALICIJA

1. Landsbergis Vytautas
2. Andrikiene Laima Liucija
3. Vagnorius Gediminas
4. Lapė Vaclovas
5. Uoka Kazimieras
6. Šaltenis Saulius
7. Patackas Algirdas
8. Stasiškis Antanas Napoleonas
9. Jarašiūnas Egidijus
10. Jarmolenko Vladimir

ir dar 88-los pavardės.

II. LIETUVOS SANDRAUGA

1. Babičius Stanislovas
2. Rusak-Jakštienė Angelina
3. Žilova Liudmila
4. Čekmonas Valerijus
5. Jefremovas Vladimiras
6. Ručinskienė Genovaitė
7. Gažanski Aleksandras
8. ?
9. Chadšilas Tadaušas
10. Bolotin Viktor

ir dar 12-ka pavardžių.

III. LIETUVOS LAISVĖS LYGA

1. Terleckas Antanas
2. ?
3. Daukša Donatas
4. Geležius Jonas
5. Kopelamanas Dimitrijus
6. Vaznonis Vladislavas
7. Jegorenka Vladimiras
8. Juodvalkis Stanislovas
9. Razminas Žilvinas
10. Vasiliauskas Bronislavas

ir dar 11-ka pavardžių.

IV. LIETUVOS SOCIALDEMOKRATŲ PARTIJA

1. Sakalas Aloyzas
2. Antanavičius Kazimieras
3. Medvedevas Nikolajus
4. Rudys Audrius
5. Andriukaitis Vytenis Povilas
6. Dagys Rimantas Jonas
7. ?
8. Paleckis Justas Vincas
9. Antanaitis Jonas Algirdas
10. Vėsaite Birutė

ir dar 60-šimt pavardžių.

V. VISUOMENINIS POLITINIS JUDEJIMAS LIETUVOS LAISVĖS SAJUNGA

1. Sustauskas Vytautas
2. Budnikas Antanas
3. ?
4. ?
5. ?
6. Budnikas Gediminas
7. Juozapavičius Pranciškus Mindaugas
8. Kuodis Sigitas
9. Kalibatas Vytautas
10. Katinas Llonginas

ir dar 10-šimt pavardžių.

VI. LIETUVOS CENTRO JUDEJIMAS

1. Laurinkus Mečys
2. Motieka Kazimieras

3. Ozolas Romualdas
4. Bičkauskas Egidijus
5. Vidickienė Dalia
6. Petrovas Eugenijus
7. ?
8. Januška Albinas
9. Kašauskas Stasys
10. Ramonas Gintaras

ir dar 27-nios pavardės

VII. LIETUVOS LENKŲ JUDEJIMAS

1. Macelkienec Ryšard
2. Mincevičius Gabrielis Janas
3. ?
4. Rybak Josif
5. Semenovič Zbignev
6. Zdanivič Zigmont
7. Matusevič Marija
8. Pa alevič Zdzislav
9. Borusevičius Mečislavas
10. Grydziusko Marijan

ir dar 15-ka pavardžių.

VIII. KRIKŠČIONIŲ DEMOKRATŲ SAJUNGOS IR LIETUVOS TAUTINIO JAUNIMO "JAUNOJI LIETUVA" SAJUNGOS SUSIVIENIJIMAS "UŽ VIENINGĄ LIETUVĄ"

1. Bobelis Kazys
2. Petkus Viktoras
3. Buskevičius Stanislovas
4. Girdzijskas Vytautas
5. Kreivys Dainius
6. Stunguryš Stasys
7. Mikėnas Vytautas
8. Kašinis Stasys
9. Varnas Dainius
10. Masilionis Algirdas

ir dar 21-na pavardė.

IX. LIETUVOS JUDEJIMAS "ČERNOBYLIS"

1. Kutra Rimantas
2. Mockapetris Robertas
3. Imbrasa Adolfas
4. Norvilas Valdotas
5. Plečiukaitis Vincas
6. Nėdzinas Gintautas
7. Karnauskas Alimantas
8. Četrauskas Algis
9. Kavaliauskas Juozas
10. Rodžianskas Henrikas

ir dar 10-šimt pavardžių.

X. LIETUVOS LIBERALŲ SAJUNGA

1. Radžvilas Vytautas
2. Tamulis Jonas
3. ?
4. Bėčius Petras
5. Valatka Rimvydas
6. Stačiokas Stasys
7. Ramanauskas Julius
8. Šiligeris Marijus Arvydas
9. Matulevičius Algimantas
10. Kabašinskas Juozas

ir dar 28-nios pavardės

XI. LIETUVOS PATRIOTŲ SAJUNGA

1. Intas Algirdas Augustinas
2. Bubulis Algimantas
3. Pukas Jonas
4. Jusaitis Jonas
5. Ambrasas Kazys Domininkas
6. Juozonienė Liucija
7. Tamulaitis Gintautas
8. Edvardas Statkevičius
9. Stanulis Albinas
10. Chomantauskas Jonas

ir dar 10-šimt pavardžių.

XII. LIETUVOS RESPUBLIKOS TAUTOS PAŽANGOS JUDEJIMAS

1. Paulauskas Rolandas
2. Klumbys Egidijus

Nukelta į 3 psl.

— To mums net per daug, bet kur gauti dešrų?

Iš prancūzų spaudos

TRUMPAI IŠ VISUR

Rugsėjo 3 d. į Irako teritoriją nuklydę trys švedų inžinieriai, dirbę Ericson telefono bendrovėje Kuvaite, buvo Irako teismo organų besąlyginiai nuteisti kalėti po septynerius metus.

Rugsėjo 22 d. Filipinų vyriausybė legalizavo komunistų partiją, atšaukdamą prieš 35 metus paskelbtą draudimą priklausyti šiai partijai. Prezidentas Fidel Rámos kreipėsi į komunistus sukilėlius, siūlydamas jiems padėti ginklus ir susitaikyti su Vyriausybe.

Po 10 dienų užtrukusio teismo proceso, JAV federalinis teismas Honolulu priėmė nutarimą, kad mirusio Filipinų prezidento Ferdinando Marcos palikimą galima panaudoti kompensacijai už jo režimo įvykdytus smurto veiksmus, įskaitant kankinimą, prieš Marcos politinius oponentus.

JAV teismas Floridoje suteikė 12 metų berniukui jo prašomas "skyrybas" nuo jo tikrų tėvų ir leido jam pasilikti su jį globojusia šeima.

Rusijos prezidentas Boris Jelcin, priimdamas dėmesin balsus, kritikuojančius bereikalingą liuksusą valdžios viršūnėse, iškeitė savo ištaigingą Mercedes Benz auto į kuklesnį rusiškos gamybos Zil limuziną.

Kinija pradėjo blokuoti prekybinį susisiekimą jūros keliu tarp Honkongo ir Vietnamo, sulaikydama pakrančių laivus, kartais net pažeisdama Honkongo teritorinius vandenius.

Tiek Japonija, tiek Vokietija padarė

elę užuominų Jungtinių Tautų asamblėjos sesijoje, kad jos pageidautų tapti nuolatinėmis JT Sugumo Tarybos narėmis. Tai derintusi su jų ekonomine vadovaujančia pozicija. Iki šiol Saugumo Taryboje nuolatinio nario teises turi tik penkios didžiosios valstybės, Antrojo pasaulinio karo laimėtojos: D. Britanija, JAV, Kinija, Prancūzija ir Rusija.

Rusija pradėjo spausdinti ir dalinti gyventojams valstybinių įmonių privatizavimo kuponus. Kiekvienam Rusijos gyventojui, įskaitant vaikus, skirtas 10.000 rublių vertės kuponas. (52 Australijos doleriai), už kurį galima pirkti akcijų Rusijos valstybinėse įmonėse. Kuponai galioja tik iki šių metų pabaigos, bet juos galima laisvai parduoti.

Pietų Afrikos prezidentas F. W. de Klerk pasiekė kompromisinį susitarimą su Afrikos Tautinio Kongreso lyderiu Nelson Mandela. Kongresas atšauks masines demonstracijas, privedančias prie kruvinių susidūrimų, gi Vyriausybė paleis apie 500 kongreso kovotojų, kalinamų už teroristinius veiksmus bei uždraus Zulu Inkatha šalininkams viešai grupotis su jų tradiciniais ginklais. Bus imtasi žygių sustabdyti Zulu emigrantų darbininkų užpuolimus ant Kongresą palaikančių miesto gyventojų.

Inkatha partijos lyderis M. Buthelezi, protestuodamas prieš šį susitarimą, atšaukė savo partijos atstovus iš konstitucinių pasitarimų.

Burmos vyriausybė sušvelnino režimą, panaikindama karo lauko teismus civiliams, tačiau tebegalioja draudimas viešai susiburti daugiau kaip penkiems žmonėms.

PRANEŠIMAI APIE RINKIMUS Į LIETUVOS SEIMĄ

Atkelta iš 2 psl.

3. Ambrazavičius Aleksandras
4. Butkevičius Audrius
5. Taurantas Aurimas
6. Kolesnikovas Vytautas
7. Nedzinskienė Birutė
8. Norvilas Algimantas
9. Degutis Arūnas
10. Vyšniauskas Alvaras

Ir dar 43-ys pavardės.

XIII. LIETUVIŲ TAUTININKŲ SAJUNGOS (LIETUVIŲ TAUTININKŲ SAJUNGOS, NE-PRIKRAUSOMYBĖS SĄRAŠAS)

1. Smetona Rimantas
2. Čiulevičius Jonas
3. Varanauskas Povilas
4. Jurgelėnas Kęstutis
5. Treinys Mečislavas
6. Mikėlionis Arvydas
7. Songaila Gintaras
8. Inta Klemas
9. Balezėntis Arvydas
10. Merkys Artūras

ir dar 48 pavardės

XIV. LIETUVOS KRIKŠČIONIŲ DEMOKRATŲ PARTIJOS, LIETUVOS POLITINIŲ KALINIŲ IR TREMTINIŲ SAJUNGOS IR LIETUVOS DEMOKRATŲ PARTIJOS JUNGTINIS SĄRAŠAS

1. Katilius Povilas
2. Gajauskas Balys
3. Pečiūnas Saulius
4. ?
5. ?
6. Miškinis ?
7. Kryževičius Kazimieras Vytautas
8. Briedienė Vanda
9. Tartilas Juozapas
10. Bogušis Vytautas

ir dar 66 pavardžių - sąrašo pabaiga neįskaitoma

XV. LIETUVOS DEMOKRATINĖ DARBO PARTIJA

1. Brazauskas Algirdas Mykolas

- 2. Gylis Povilas
3. Jursėnas Česlovas
4. Velikonis Virmantas
5. Kirkilas Gediminas
6. Jaskelevičius Leonardas Kęstutis
7. Veselka Julius
8. Būdvytis Antanas
9. Genzelis Bronislavas
10. Šlaulienė Irena

ir dar 61 pavardė.

XVI. VISUOMENINIS POLITINIS JUDEJIMAS UŽ SOCIALINĮ TEISINGUMĄ

1. Mačiukevičius Jonas
2. Kairys Juozapas
3. Gasiūnas Petras
4. Petrauskas Osvaldas
5. Jakubauskas Albinas
6. Sabulskienė Genovaitė
7. Stankauskienė Malvina
8. Bagdonas Albinas
9. Kirstukienė Konstancija
10. Kondratavičius Petras Povilas

ir dar 15-ka pavardžių.

XVII. LIETUVOS NUOSAIKIŲ JUDEJIMAS

1. Gentvilas Eugenijus
2. Šimėnas Albertas
3. Kropas Stasys
4. Satkevičius Zigmundas Vytautas
5. Klimas Jonas Rimantas
6. Dambrauskas Albertas Algirdas
7. Kačinskas Virgilijus
8. Šimėnas Jonas
9. Valionytė Birutė
10. Vaišvila Zigmantas

Kadangi mes Australijoje toli nuo Lietuvos todėl ir komunikacijos, be abejo, sunkesnės negu, pavyzdžiui, su Amerika ar Kanada. Bandysiu gautas žinias pargarsinti kuo greičiau kai tik jas gausiu, nelaukdamas jų patvirtinimo ar papildymo. Tad vėlesnės žinios gali būti ne tik papildymai, bet ir pataisos anksčiau paskelbtų pranešimų.

Dr Algis Kabaila
LR garbės konsulas, Canberra, 1992.09.28

KULTŪRINĖSE PARAŠTĖSE

* Elektrėnai. (Elta) - Šio miestelio centru taps Marijos Kankinių Karalienės bažnyčia. 1990 m. pradėta statyti bažnyčia numatoma baigti kitų metų vasarą. Tai 1,000 kvadratinų metrų statinys. Jau užbaigtas bažnyčios rusys, kur bus trys laidojimo koplyčios ir statoma viršutinė bažnyčios dalis. Vasarą rengiamas stogas, įvedama šiluma. Bažnyčia statoma už aukas. Statybos komiteto pirmininkas yra kun. kleb. Jonas Sabaliauskas. Projekto autorius Henrikas Šilgalis. Bokso aukštis bus 44 metrai.

* JAV Lietuvių bendruomenės Kras-to valdybos skirtoji 1991 metų 3000 dolerių premija padalinta per pusę. Ji skirta Vladui Šlaitui (Anglija) už poezijos rinkinį "Rūdėnys vėnas" ir Liūnei Sutemai (Zina Katiliškienė, JAV) už eilėraščių rinkinį "Graffiti".

* Lietuvoje dislokuota rusų kariuomenė padarė milžinišką žalą Lietuvos kultūrai. Nemažai jos padalinių yra įsikūrę paminklinės reikšmės objektuose. Pav., Sapiegu rūmus su parku Vilniuje nusiaubė karinė radioelektrotechnikos vadų mokykla. Anstamblio restauravimas kainuos apie 90 milijonų rublių. Tiek pat lėšų reikės ir okupacinės kariuomenės suniokotos Trinitorių bažnyčios bei vienuolyno atstatymui. Rusijos kariuomenės reikalams tebeaudiojami architektūros, istorijos, gamtos paminklai ir kt. Paskaičiuota, kad visų sovietinės kariuomenės suniokotų Lietuvos kultūros paminklų restauravimui reikės 290 milijonų rublių, rašo "Draugas" savo š.m. birželio 13 d. numeryje.

* Šiametinis "Poezijos pavasaris" Lietuvoje vyko Vilniuje gegužės 22 - 23 dienomis, iš kur poetų ir aktorių grupės pasklido po įvairias Lietuvos vietas. Buvo skaitoma Juditos Vaičiūnaitės, Sigito Gedos, Marcelijaus Martinaičio, Janinos Degutytės ir kt. poetų kūryba. Trumpai aptarta tremties "Literatūros lankų" kolektyvo - Kazio Bradūno, Juozo Girniaus, Juozo Kėkšto, Henriko Nagio, Alfonso Nykos - Niliūno, Leono Andriekaus, Julijos Svabaitės kūryba, deklamuoti jų eilėraščiai.

Iš užsienio poetų dalyvavo Bernardas Brazdžionis, Kazys Bradūnas, Alė Ruta, Vitalija Bogutaitė ir Birutė Ciplijauskaitė. Australiją atstovavo Lidija Šimkutė - Pocienė.

Šis "Poezijos pavasaris" buvo 29 - sis iš eilės. Šventės uždarymas vyko gegužės 31 dieną Vilniuje.

* Lietuvių filosofo Juozo Girniaus raštai pradėti leisti "Minties" leidykloje Vilniuje, 1991 metų gale. Planuojama išleisti dar trys tomai, be išleistų 1991 m.

J. Girnius gimė 1915 m. Sudeikiuose, Utenos apskrityje. Po filosofijos ir teologijos studijų Kauno, Louvaino, Freiburgo ir Paryžiaus Sorbonos u-tetuose 1941-1944 m., dėstė Kauno Vytauto Didžiojo universitete. 1951 m. Montrealio universitete Kanadoje, apgynė filosofijos daktaro disertaciją. Svarbiausi filosofijos veikalai: "Laisvė ir būtis" (1953), "Tauta ir tautinė ištikimybė" (1966), "Pranas Dovydaitis" (1975), "Pranas Kuraitis" (1990).

Krikščionių demokratų partijos valdybos pareiškimas

Artėjant rinkimams į mūsų partiją kreipiasi vis daugiau žmonių, norėdami sužinoti apie kai kurias organizacijas, save tituluojančias krikščioniškomis, koks mūsų ryšys su jomis.

Pareiškime, kad nei Krikščionių demokratų sąjunga, kuriai vadovauja p. V. Petkus, nei Krikščioniškos darnos sąjunga, kurią propaguoja p. K. Prunskienė, nei Nuosaukiųjų krikščionių demokratų grupė, apie kurios atsiradimą sužinojome iš socialdemokrato p. A. Sakalo, nei Lietuvos patriotų sąjunga, netikėtai iškilusi ir puoselėjama vieno miesto savivaldybės deputato, niekaip nėra susiję su Lietuvos krikščionių demokratų partija. Mes su jomis nepalaikome jokių santykių, taip pat negalime patvirtinti, kad jų siekiai atitinka krikščioniškos demokratijos siekius.

Lietuvos Seimo rinkimuose mes nesijungiame į koaliciją su šiomis organizacijomis. Kiek mums žinoma, jos linkusios bendrauti su mums opozicinėmis politinėmis jėgomis.

("Lietuvos aidas", 1992.09.19)

Krikščionių demokratų partijos valdyba

Lietuvos Respublikos konsulato Canberroje pagalbininkai: iš k. - Marija Vilkaitienė, Vincas Vilkaitis, Roma Genienė, Garbės konsulas dr. Algis Kabaila ir Vytautas Genys.

BRISBANĖS NAUJIENOS

NAUJA ALB BRISBANĖS APYLINKĖS VALDYBA

Birželio 7 d. buvo išrinkta nauja Brisbanės Apylinkės valdyba. Pirminkė - Gaila Bagdonaitė, vicepirminkas - Petras Zabukas, sekretorius - Raimondas Mališauskas, izdininkė - Virginija Mališauskienė, narys - Vladas Musteikis.

Revizijos komisija: A. Urbutis, dr. K. Kazlauskas ir V. Bagdonas.

Naujoji valdyba nutarė paaukoti 3000 dolerių "pagalba Lietuvai" fondui.

Mūsų kapelionas, dr. P. Bačinskas šiais metais atšventė savo 80-ties metų sukaktį. Budamas labai silpnos sveikatos, nebepajėgia atsilankyti Lietuvių namuose. Būrelis lietuvių aplanko ir pasirūpina jo reikalais, paguodžia sunkiose senatvės dienose.

Brisbanietė

TAUTOS ŠVENTĖS MINĖJIMAS

Gražų pavasario rytą, rugsėjo 6 d., švęsdami Tautos ir Marijos šventę, būrelis tautiečių susirinko į St. Marys bažnyčią. Šv. Mišias aukojo visada maloniai patarnaujantis australas kunigas. Choras skambiai giedojo lietuviškas giesmes. Reikia apgailestauti, kad vis mažiau tautiečių atsilanko į lietuviškas pamaldas.

Po pamaldų vyko Tautos šventės minėjimas Lietuvių namuose. Valdy-

bos pirmininkė G. Bagdonaitė pasveikino susirinkusius. Jaunimo įnešta trispalvė buvo pagerbta Tautos himnu. Prie garbės stalo pakviesti V. Stankūnas, R. Platkauskienė ir G. Rahp. Paskaitą skaitė V. Musteikis. Jis trumpai, bet labai jautriais žodžiais išreiškė visų mūsų meilę savo tautai. Kartu pergyvename jos vargus ir džiaugsmus ir visi linkime Tėvynei gražiausių dienų. Oficialioji dalis užbaigta sudainuojant "Lietuva brangi".

Meninę dalį pravedė G. Bagdonaitė. Ji įdomiai svečiams pristatė šokių ir dainų turinį. Tautinių šokių grupė pašoko "Abrusėlių" ir "Gyvatarą". Grupės vadovė K. Milvydienė yra įdėjusi daug darbo, puikiai paruošdama šokėjas. Dr. K. Kazlauskas padėkavo Maironio "Trakų pilį". Dvi viešnios iš Lietuvos, mamytė Roberta ir dukrelė Rasa padainavo duetą "Tai gražiai mane augino", pianinu palydėjo E. Furmanaitė. Choras išpildė tris dainas: "Brangiausios spalvos", "Kur Nemunai" ir "Margos geilės". Malonu matyti, kad choras nemažėja, o vis atsiranda naujų dainininkų. Chorui vadovauja R. Platkauskienė.

Pasibaigus programai, vienetų vadovams buvo įteiktos gėlės. Vėliau, pietų metu veikė loterija. Matėsi svečių iš Melburno, Gold Coast ir kitų tolimesnių vietovių. Buvo visiems gera proga pasidalinti naujienomis, išpūdziais, nes daugelis jau buvo sugrižę iš kelionių po Lietuvą.

Brisbanietė

PAS HOBARTO LIETUVIUS

Sugrįžo mūsų piligrimai iš viešnagės tolmoje Tėvyneje. Moterys atrodo pagražėjusios, pajaunėjusios. Vyrų žvilgsniai kažkaip tvirtesni, drąsesni. Visi susižavėję gimtuoju kraštu ir tie kurie pirmą kartą ten nuvyko po keturiasdešimties metų ir tie, kurie jau keletą kartų ten viešėjo. O tų pergyvenimų, išpūdzių, pasakojimų! Kad tik būtų laiko juos visus išklausyti.

Daug nelaukdami surengėme Rugsėjo 8-sios minėjimą. Pagal naujas taisykles turėjome minėti Mindaugo karūnavimą liepos mėnesį, bet kadangi tik keletas mūsų čia buvome pasilikę, laukėm kol sugrįš piligrimai, atidėjome iki šventės, kurią visuomet švęsdavome, o kad karalius Mindaugas neužsigautų, paminėjome ir jo karūnavimą kartu su Vytauto didybe.

Dėl šeimyninių priežasčių, bendruomenės pirmininkas minėjime nedalyvavo. Minėjimą pravedė vicepirminkas. Atidaręs minėjimą jis supažindino svečius su viešnia iš Migrant Resource Centre, Rebecca Essex. Viešnia buvo priimta plojimais.

Nutilus plojimams, pakviesta Nijolė Willson. Ji labai maloniu, švelniu balseliu padainavo dainelę "Lietuva,

Lietuva". Dainelė netrumpa, bet Nijolė padainavo ją iš atminties, kas šiais laikais retai pasitaiko; dainas ir eilėraščius dabar visi skaitome. Labai malonu turėti tokią jauną ir gabią lietuvaitę mūsų tarpe.

Aleksas Kantvilas perskaitė ypatingai įdomią paskaitą apie Lietuvą nuo prieš Mindaugo laikų ligi laikų kada Vytauto sukurta Lietuva žlugo.

Po paskaitos buvo pakviesta Rebecca Essex pasakyti keletą žodžių. Iš jos sužinojome, kad jos darbas yra studijuoti vyresnio amžiaus imigrantų poreikius sveikatos, apgyvendinimo, socialinio aprūpinimo srityje. Ji išreiškė padėką už pakvietimą dalyvauti šiame pobūvyje, kuriame rado progos susipažinti su tiek daug vyresnio amžiaus imigrantų.

Sekretorius padarė porą pranešimų ir perskaitė korespondenciją. Mindaugas Kožikas papasakojo apie "Perkūno" sporto klubo padėtį.

Po pranešimų išrinkome atstovę į Krašto Tarybą. Doktorė Genovaitė Kazokienė maloniai sutiko atstovauti ALB Hobarto Apylinkę. Antro kandidato nesuradome.

Minėjimą uždarėme sugiedodami "Lietuva, tėvyne mūsų".

A. A. EMAI GUDAITIENEI

mirus, nuoširdžią užuojautą sūnui Alfredui ir dukrai Irenai su šeima reiškia

Ona Barzdienė,
Nijolė, Jūratė ir Arvydas su šeimomis

ATITAISYMAS

"MP" 39 nr. ši užuojauta atspausdinta klaidingai. Palieštuosius atsiprašome.

"Mūsų Pastogės" Red.

PRANEŠIMAS

ALB SYDNĖJAUS APYLINKĖS
METINIS SUSIRINKIMAS

Prašome mūsų bendruomenės narius atkreipti dėmesį, kad METINIS, informacinis narių susirinkimas įvyks ta ne 11 spalio, bet SEKMADIENI, SPALIO 18 d. 14 val. Lietuvių namuose Bankstown'e, East Terrace 16-18.

Pradžią 14 val., bet nesusirinkus reikiama narių skaičiui, susirinkimas nukeliamas į 14.30 min. p.p.

DIENOTVARKĖJE numatyta:

ALB Sydnėjaus valdybos pranešimai.

Diskusijos dėl pranešimų.

Po minėjimo kibome į p.p. Šikšnių pagamintus užkandžius, kurių metu buvo pravesta tai dienai privaloma rinkliava. Nors mūsų piligrimai daug pinigų išleido kelionėje, vis tiek dosniai aukojo. Mindaugas Kožikas pardavinėjo bilietus loterijai, kad paremti "Perkūno" sporto klubą. Algis Taškūnas pasinaudojo ta proga, platindamas knygą "Lithuania in 1991".

Per Audronę Beržanskaitę iš Baltų tarybos, Viktorijoje, gavome pundą

PRIKELKIME. PRISIKĖLIMO PAMINKLĄ

Du kartus šiame šimtmeityje Dievo galybė prikėlė Lietuvą iš vergijos griuvėsių. Padėkos ženklui, mūsų tikinčioji tauta sukaupė visas savo intelektualines, technines ir materialines priemones ir Kaune, Žaliajame kalne jo garbei pastatė šventovę, pavadindami ją "Prisikėlimo Bažnyčia".

Deja, raudonosios religijos kryžiuočiai ne tik nedavė užbaigti tos šventovės įrengimo, bet ją dar žiauriai išniekino, paversdami fabriku, ir sudarkydami jos vidaus architektūrą.

Mūsų kartai tenka pakartoti padėką už antrąjį stebuklą - Naująją Nepriklausomybę. Tai ne vien mūsų brolių ir seserų, esančių Lietuvoje pareiga, bet ir kiekvieno lietuvių privilegija, nežiūrint kur jie bebūtų.

Visi žinome, ypač tie, kurie patys svečiavomės Lietuvoje, kad mūsų kraštas taip yra nualintas, jog kiekvienas centas, skiriamas Prisikėli-

Atstovų į ALB Krašto tarybą rinkimai.

Einamieji reikalai.

Susirinkimo uždarymas - Tautos Himnas.

Sutinkantys kandidatuoti į Krašto tarybą prašomi pranešti Sydnėjaus Apylinkės valdybos pirmininkui, inž. Vytautui Juškai tel. 681 8210 darbo metu, arba bet kuriam valdybos nariui.

Nuoširdžiai kviečiame plačiąją visuomenę skaitlingai dalyvauti šiame susirinkime, nes laukia svarbūs darbai: Lietuvių dienos Sydnėje ir visa eilė kitų svarbių reikalų, kurių sprendimui reikia visos Bendruomenės pritarimo.

ALB Sydnėjaus Apylinkės valdyba

atviručių su prašymu pasaulio galiūnams, kad pagelbėtų Baltijos valstybėms nusikratyti rusų kariuomene.

Pažadėjome atvirutes išsiųsti pagal sąrašą adresų, kuris buvo pridėtas prie tų atviručių.

Nors minėjimas buvo surengtas ant greitųjų ir programa trumpoka, popietė praėjo pakilioje nuotaikoje, o vaišės užsitęsė iki vėlyvos nakties...

S. Augustavičius

mo bažnyčiai, yra tik "našlės skatikas".

Todėl bažnyčios atstatymo iniciatoriai kreipiasi į mus, geresnėse sąlygose gyvenančius išeivius, savo dosnumu parodyti, kad ir mes esame to paties Prisikėlusio Kristaus ir tos pačios, prisikėlusios Lietuvos vaikai.

Lietuvių katalikių moterų draugija Melburne mielai sutiko tarpininkauti aukų rinkime. Aukos prašome įteikti arba išsiųsti draugijos izdininkei J. Petraitienei, 12 Brook St, Hawthorn, Vic. 3122 (tel. (03) 8184321 bet kuriuo laiku). Aukos bus pakvituotos ir paskelbtos.

Šiam tikslui aukojo:

100 dolerių - p. A. Stasytis.

100 dolerių - p.p. J. ir J. Petraičiai.

50 dolerių - p. E. Dainutienė.

20 dolerių - p.p. K. ir B. Poškai.

Liet. kat. mot. d-ja
Melburne

GORBAČIOVĄ PRISIMENANT ...

GORBACHEV

NICE SMILE
TEETH OF IRON

RON WESTIN

"Mūsų Pastogės" redakciją pasiekė Ron'o Westin'o 1991 m. gale išleista knygutė (76 psl.) "GORBAČIOVAS - GRAŽI ŠYPSENA, GELEŽINIAI DANTYS". Knyga gal kiek ir pavėlavusi, bet pateikia autoriaus labai įdomius spėliojimus apie Gorbačiovo politikos kryptį, vykusią "anais laikais", t. y. prieš keletą mėnesių.

Knygoje autorius svarsto gaimybes, kad dabartinės sovietų reformos (glasnost, perestroika ir t.t.), priskiriant "demokratinis" pasireiškimus likusiame Rytų bloke, daugumoje yra tik akių dūmimas. Savo hipotezę autorius remia, nors ir netiesioginiais, bet smarkiai kertančiais įrodymais.

Turinyje: "Didžioji apgaule?", "Sovietų kėsiai į Persijos invaziją ir Iraną", "Ar 1991 m. pučas buvo apgaule?", "Dezinformacija ir meta-mo purvo prilipimas".

Ron Westin - "GORBACHEV - NICE SMILE, TEETH OF IRON", 1991, 76 psl.

Knygą platina "TOWER BOOKS", BROOKVALE, NSW, arba ją galima užsisakyti pas autorių: GPO Box 4678, Sydney - 2001. (Tel.: 560 9039).

PATIKSLINIMAS

"Mūsų Pastogė" 38 nr. (21.9.92) patalpintoje korespondencijoje "Gražiai paminėtas Maironis", vietoje V. Vaitiekūnienės, turėjo būti V. Vitkūnienės pavardė.

Suinteresuotųjų atsiprašome!

"MP" Red.

LIETUVA IŠ TOLI IR ARTI

Dr. Aleksandras Mauragis
PERMAŽAS DĖMESYS
IŠEIVIJAI

Lankydamasis Lietuvoje, turėjau progos susipažinti su įvairių pažiūrų ir išsilavinimo žmonėmis. Kalbant apie dabartinę Lietuvą tenka nusiskusti, kad ten per mažai kalbama ir įvertinama išeivija Vakaruose, kuri anais laikais, Raudonajai armijai okupuojant antrą kartą Lietuvą (1945), buvo vadinama tremtimi. Šiandien tas tremtinių vardas išnyko – girdi, kas gi juos ištrėmė – patys išbėgo?

Pirmiausiai reikia atsakyti į klausimą, kad ne patys išbėgo, kaip kokie nusikaltėliai ar emigrantai, bet baisios nelaimės ištikti – pliki, nuogi išbėgo kaip iš gaisro, palikę savo tėvus, turta, darbą, profesiją, rizikuodami netekti savo ir savo artimųjų gyvybės, bet su tvirta viltimi laisvę Tėvynei laimėti. Tai ne išeiviai, ne ponai, išvažiuavę geresnės, ramesnės vietos ieškodami, bet Tėvynę mylintys jos sūnūs ieškojo tvirtesnės vietos atsistoti, iš kurios galėtų tęsti kovą su nuožmiu priešu.

Šis lietuvių tautos eksodas neturėtų būti pamirštas, ar nuvertintas, nes jo nuopelnai mūsų tautai yra tikrai dideli. Kai tauta, prislėgta genocido kančių tylėjo, mes už ją kalbėjome; jos kančias ir aimanas skleidėme pasaulyje, o dabar jūs manote, kad Landsbergis su dainomis laimėjo laisvę. Tai ne vieno žmogaus didvyriškas žygis, tai visos lietuvių tautos sunki kova, kelių generacijų tvirta valia iškovojo laisvę. Nepamirškime, kad mes dar turime iškovoti nepriklausomybę. Tad ar ne per anksti išeiname į areną save keldami, kitus smerkdami, gal ir nesmerkdami, bet neįvertindami. Lietuva daug kam skolinga gero žodžio ir padėkos. Ne dėl to aš čia rašau, kad norėčiau iškelti dėkingumo reikalą, bet, kad to reikalauja pati istorinė tiesa; negalima užmiršti, kad ir tokios mažos lietuvių kolonijos kaip Australijos lietuvių bendruomenė, kurios veikla nepalyginamai buvo didesnė ir reikšmingesnė kaip, sakysime, Venecuelos ir JAV kur pirmininkai padarė daugiau vizitų prezidentams, parlamentarams, vyskupams kaip, sakysime, Australijos lietuvių bendruomenės pirmininkai. Nerasime tokio įvykio pasaulyje, koks atsitiko Australijoje, o tačiau, apie ji mažai kas Lietuvoje žino.

1975 m. Australijos vyriausybės premjeras G. Whitlam, pataikaudamas sovietams, pripažino trijų Baltijos valstybių aneksiją de jure sovietams. Australiją pasekė Naujoji Zelandija, buvo laukiama, kad ir kitos valstybės tą patį padarys..., bet greitas ir tvirtas baltiečių ir jų draugų reagavimas sulaukė sovietų pastangas. Tą patį savaitgalį visos Australijos baltiečiai suvažiavo į Canberrą demonstruoti prieš parlamentą, įteikė peticijas, patys parlamento nariai, baltiečių draugai smerkė savo vyriausybės tokį aktą. Tais pačiais metais (1975) pasirodė du laikraščiai anglų kalba: "Baltic News" Hobarte ir "Baltic Herald" Sydnejuje, kurie buvo siuntinėjami kiekvienam parlamentarui,

ministeriams, politikams, bibliotekoms, žurnalistams ir kiekvienam, kurie pareiškė norą juos skaityti, buvo siunčiami veltui. Trečias anglų kalba leidžiamas žurnalas "News Digest International", įkurtas 1961 m. sėkmingai kovoja su bolševikine propaganda iki šiai dienai, leidžiamas ir redaguojamas Jono Kedžio.

Atmintinas unikalūs reiškinys, kad tos pačios valstybės Vyriausybė, tais pačiais metais atšaukė trijų Baltijos valstybių pripažinimą sovietams abie-

Baltai demonstruoja prieš Whitlamo vyriausybės pripažinimą de jure Baltijos kraštų Sovietų Sąjungai.

jų partijų sutarimu. Tai ir buvo pirmoji preliudija Baltų tautų koncerte į laisvą apsisprendimą.

Aš galiu drąsiai teigti, kad nei Amerikos, nei Venesuelos lietuviai reliatyviai negali susilyginti su Australijos lietuviais, kiek jie yra prisidėję politinėje, tautinėje, kultūrinėje veikloje, ekonominiai parėmę tautos išsilavinimo pastangas. Užtenka priminti tris Australijos lietuvių išleistus metraščius – Lietuvių kultūros fondo Australijos valdybos metraštį "Atolas", kurį redagavo A. Krausas (1954); "Australijos lietuvių metraštis", redagavo Juozas Almis Jūragis (1961) ir "Australijos lietuvių metraštis II", redagavo V. Baltutis (1983). Surinkta medžiaga liudija kokia buvo realybė, ko buvo siekta ir ko siejosi, o ne vien iš korespondencijų aprašytos nuotaikos, neretai ir pasigyrimų. Tai ne vieno žmogaus didvyriškas žygis, tai visos lietuvių bendruomenės sunki kova dėl tautos išlikimo. Šiandien tas ilgas trijų generacijų periodas kaip ir nežinomas laisvoje Lietuvoje.

Šis liūdnas faktas būtų praėjęs pro šalį nepastebėtas, jei aš nebūčiau sutikęs simpatišką lietuvaitę, kuri mane įkvėpė parašyti šį skundą.

Būdamas Kaune, turėjau progos aplankyti prof. Dobrovolskienę, ten susipažinau su jos dukra Birute Tiknevičiute, kuri 1990 m. du mėnesius viešėjo Australijoje, Tasmanijoje. Čia būdama susipažino ne tik su gražia Tasmanijos gamta, bet ir su

5
Australijos lietuvių veikla. Grįžusi į namus gyvai, talentingai aprašė savo išpūdžius, patirtus Australijoje ir, kas svarbiausia, ji atkreipė dėmesį į sunkią lietuvišką veiklą ir didelį lietuvių pasišventimą tą veiklą skleisti australų tarpe, kad jie matytų ir žinotų, kaip žiauriai sovietai persekioja ir naikina lietuvių tautą. Jai padarė didelį išpūdį, kad tokia maža lietuvių kolonija gali suorganizuoti tokį didelį įvykį. Štai ką ji rašo: "... Balandžio 6 –ją Hobarto centre, Šv. Jurgio bažnyčioje arkivyskupas Eric D'Arcy laikė Mišias už Lietuvą, jam talkino šeši australų kuniagai. Buvo

raginama melstis už Lietuvą, priminta, kad po II Pasaulinio karo vienas milijonas austrų kalbėjo rožančių ir 1955 m. tarybinė armija išsikraustė iš Austrijos. Tačiau austrai kalbėjo rožančių toliau: 'Mums pavyko atgauti laisvę – meldžiamės už tuos, kurie jos dar neatgavo'. Šiose Mišiose šalia lietuvių stovėjo lenkai, čekai, slovakai, estai ir kitų tautybių žmonės". Šią ilgą Gulbės giesmę Birutė pavadino: "Kur baltuoja eukaliptai ir suoliuoja kengūros" – atspausdino "Kauno tiesoje" kartu su demonstrantų fotografija. (1990 rugp. 29 d. Nr. 176), kur matomi plakatai su užrašu: "Mr. Gorbaciov take your tanks out of Lithuania".

Šiandien Birutė mato, kad neobjektyviai vertinama išeivija, kad užmirštos yra jos kančios ir pastangos padėtos ant tautos laisvės aukuro, todėl parašė kitą straipsnį – "Ne mes vieni iškovojom Lietuvai laisvę" ir atspausdino jį "Kauno tiesoje" (1992 gegužės 20 d. Nr. 97). Šiame straipsnyje iškelia išeivijos nuopelnus, kurie šiandien yra mažai žinomi tautoje nes nustelbti savųjų kančių ir rūpesčio dėl ateities. Nežiūrint to, tiesa ir istorija reikalauja objektyvaus įvertinimo todėl Birutė rado reikalo iškelti išeivijos reikšmę spaudoje – tvirtesnėje šviesoje, o aš savo patirtimi jungiuosi su ja, išreišdamas padėką už teisingą išeivijos įvertinimą.

Kadangi negaliėčiau geriau išreikšti savo patirties šiame straipsnyje, tai prašau, gerb. Redaktorių perspausdinti jos, Birutės, straipsnį šalia mano, kuris įkvėpė parašyti ir pareikšti jai padėką už teisingą klausimo iškėlimą.

Ne mes vieni iškovojom Lietuvai laisvę

Prieš dvejus metus, svečiuodamasi lietuvių išeivių šeimoje, Australijoje, turėjau progos keletą kartų dalyvauti mitinguose, primenant pasauliui apie nelaisvą Lietuvą. Mačiau nelengvą ir ilgą nedidelės lietuvių bendruomenės pasirošimą demonstracijoms: iš miesto valdžios ir policijos reikėjo gauti leidimą, informuoti telefonu ar raštu lietuvių bei jiems prijaunčius, paruošti aikštę (mikrofonai, garsiakalbiai, lozungai), asmeniškai pakviesti senatorius, kitus įtakingus asmenis.

O kur dar lietuvių išeivių dažnos demonstracijos prie buvusių taip galingų TSRS ambasadų užsienio valstybėse: visais po Lietuvos okupacijos praėjusiais dešimtmečiais, primenant tą okupaciją stovėta su lietuviška trispalve ir giedotas Tautos himnas. Tūkstančiai jų žygiavo didžiausiomis pasaulio miestų gatvėmis, mitingavo įžymiose aikštėse, neleisdami visiškai ištrinti Lietuvos vardo iš pasaulio sąmonės, primindami, kad ji buvo okupuota ir jėga prijungta prie SSSR.

Už savo lėšas gausesnės lietuvių išeivių bendruomenės išrašinėjo lietuviškas plokšteles, leido "uždraustas", knygas (vien daugiatomė lietuviška enciklopedija yra žygdarbis). Tai jie, išeiviai, puoselėjo lietuviybės šaltinį – Vasario 16-sios gimnaziją

Vokietijoje. O kur dar anglų kalba pastoviai leidžiami informaciniai leidiniai pasaulio vyriausybėms apie įvykius okupuotoj Lietuvoje? O VLIK'o veikla? Kiek daug pagelbėta siuntiniais bei surinktom lėšom...

Vis dar grįžta iš Sibiro lietuviai. Neišmatuojama ši kančia. Tačiau nebuvo saldi tremtinio dalia ir emigravusiems į Vakarus. Prabėgę metai apiblukino tautinius drabužius. Pražilę mūsų broliai ir seserys Tautišką giesmę gieda jau su užsienietišku akcentu ir neretai jau nebepajėgdami išeiti iš namų...

Ar visiems susipratome padėkoti už pagalbą, labdarą, darbą vardan Lietuvos ateities? Ir ar neliks tik lūpose taip ir neišsakyti padėkos žodžiai tūkstančiams išeivių – mūsų brolių ir seserų, kurie 50 metų pasauliui be perstojo kartojo žodį "Lietuva"... Nekalbant jau apie tai, kokia skaudi neišspręsta dvigubos pilietybės išeiviams problema.

Birutė Tiknevičiūtė

"Kauno tiesa", nr.97: 1992, geg. 20

KAS LIETUVIŠKAI NEKALBA,
TAS LIETUVIŠKAI IR NEGALVOJA;
KAS LIETUVIŠKAI NEGALVOJA,
TAS LIETUVIŠKAI IR NEGYVENA!

AUSTRALIJOS LIETUVIŲ ŠVENTĖ

XVII – SIOS ALD SYDNĖJUJE 26 – 31.12.1992

ŽIEMOS SPORTAS AUSTRALIJOJE

Australijos lietuviai slidininkai, nežiurint labai sunkių sąlygų, gana gerai organizuoti. Kiekvienais metais eilės tvarka, būtent: Canberos "Vilkas", Melburno "Neringa" ir Sydnėjaus "Kovas", suruošia Žiemos sporto šventę. Slidinėjimas ypatingai populiarius jaunimo tarpe ir Australijos jaunimo klubai turėtų jį atkreipti daugiau dėmesio.

Šių metų žiemą Sporto šventės rengėjai. Nuotraukoje iš kairės: Jurgis Liutikas, Vincas Binkis ir Dimitrijus Kraucevičius. Šių metų žiemos sporto šventės veteranų grupėje J. Liutikas laimėjo pirmąją, o D. Kraucevičius antrąją vietas.

Šių metų Žiemos sporto šventę suruošė Synejaus sporto klubas "Kovas" rugpjūčio 29 d. Smiggin Holes. Techniškai varžybas pravedė australai profesionalai, slidinėjimo instruktoriai. Šiemet ypatingai buvo malonu matyti daugiau slidininkų iš Viktorijos.

Po varžybų vakare visi dalyviai susirinko į Aalberg Chalet bendrai vakarienei ir dovanų įteikimui. Vincas Binkis rengėjų vardu pasveikino šventės dalyvius ir pakvietė ALFAS valdybos sekretorę Nita Wallis tarti žodį. Nita labai vaizdžiai apibūdino savo išpučius iš slidinėjimo Lietuvoje ir paskatino kuo skaitlingiau dalyvauti žiemos sporto šventėse.

Kitais metais, eilės tvarka, žiemos sporto šventę organizuoja Melburno slidininkų klubas "Neringa". Linkime jiems daug sėkmės.

Toliau sekė dovanų įteikimas. Šių metų varžybose dalyvavo daug aukštos klasės slidininkų, tačiau iš mergaičių – Skaistė Mauragyte, o iš berniukų Danielius Bagdon (Bagdonavičius), tikrai yra nepaprastų gabumų jaunuoliai ir dar ilgai jie šiame sporte dominuos, užims pirmąsias vietas.

Šių metų slidinėjimo rezultatai:

Mergaitės iki 13 m.
Slalom: K. Andriuskaite.
G. Slalom: K. Andriuskaite.

Berniukai iki 13 m.

Slalom: I N. Mauragis.

II P. Andriuska.

G. Slalom: I N. Mauragis.

II P. Andriuska.

Mergaitės 13 - 18 m.

Slalom: I S. Mauragyte.

G. Slalom: I S. Mauragyte.

Berniukai 13 - 18 m.

Slalom: I D. Bagdonas.

II B. Katauskas.

G. Slalom: I D. Bagdonas.

II B. Katauskas.

Moterys

Slalom: I S. Mauragyte.

II V. Dagyte.

III M. Cox.

G. Slalom: I S. Mauragyte.

II V. Dagyte.

III D. Mauragyte.

Vyrai

Slalom: I D. Bagdon.

II V. Bagdon.

III A. Vaitiekunas.

G. Slalom: I V. Bagdon.

II D. Bagdon.

III S. Dagys.

Veteranai

Slalom: I J. Liutikas.

II D. Kriaucevicius.

III A. Garolis.

G. Slalom: I J. Liutikas.

II D. Kriaucevicius.

III A. Garolis.

Geriausia iš moterų – Skaistė Mauragyte.

Geriausias iš vyrų – Viktoras Bagdon.

Komandinės

moterys – Canberos "Vilkas",

vyrų – Sydnėjaus "Kovas".

Drąsos prizą laimėjo Petras Andriejūnas.

Šventės rengėjai

LTOK-to ATSTOVO PAREIŠKIMAS

Š. m. rugpjūčio 22 d. Adelaidės lietuvių radio programoje, Lietuvos krepšinio rinktinės dalyvis Romanas Brazdauskis, interviu metu kalbėdamas apie Lietuvos tautiniam olimpiniam komitetui rinktas aukas pareiškė, cituojų: "... gaila, kad surinktos aukos neuėjo nežinia kur. Nei vienas sportininkas negavo nė cento..." Toliau kalbėdamas Brazdauskis pridūrė: "... kaip komunistiniais laikais, pinigai neuėjo turbūt valdžiai..."

Atsakydamas į Brazdausko pareiškimą turiu pranešti, kad visi LTOK-tui suaukoti pinigai tebėra laikomi TALKOS Adelaidės skyriuje. LTOK-tas tų pinigų nelietė todėl, kad Lietuvos olimpinės rinktinės kelionė į Barseloną, kuriai pinigai ir buvo numatyti, tapo apmokėta Lietuvos vyriausybės.

Dar kartą nuoširdžiai dėkoju visiems, kurie parėmė Lietuvos tautinį olimpinį komitetą. J. Jonavičius, LTOK atstovas Australijoje

SPORTO NAUJIENOS

„LIETUVA“

PAKELY Į SYDNĘJŲ

ALFAS valdybos pirmininkas susirio su Čikagoje gyvenančiu V. Rapšiu, kuris radio bangomis palaiko ryšį su jachta "Lietuva" (apie ją buvo rašyta praeitame numeryje), kuri savo kelionėje apie pasaulį jau yra pakeliui į Sydnęjį. Jeigu yra Australijoje radio mėgėjų, turinčių savo priėmimo ir siuntimo aparatus, tai V. Rapšio trumpųjų bangų signalas yra: LY93ZZ, iš Čikagos, o geriausias laikas yra 14 val. Londono laiku. Jachtos "Lietuva" signalas yra K9WR ir geriausiai 13 val. Londono laiku. Jų bangų dažnumas yra 14.200, kai Čikagos 21.303, arba 14.200. Šiuo metu jachta yra 02.47 laipsniai į pietus ir 10.90 į vakarus.

ALFAS valdyba kreipėsi į Sydnėje gerai žinomus jūrų karininkus Algį ir Rimą Dičiūnus, prašydama pagalbos priimant šią atvykstančią jachtą. Su didžiausiu malonumu abu broliai karininkai sutiko padėti ir Rimas Dičiūnas jau pranešė, kad jis susitarė su Sydnėjaus "Sailing Centre" baze ir jie sutiko mielu noru padėti visuose reikaluose. Jis taip pat pabandys gauti leidimą, kad atplaukianti jachta būtų kuo iškilingiau sutikta. ALFAS valdyba kreipiasi ir į kitus Sydnėjaus visuomenės asmenis ir atskiras organizacijas, ypatingai jaunimą, kad jie narsus jūrininkai būtų kuo iškilingiau ir gražiau sutikti Sydnėjaus lietuvių bendruomenės. Tikimasi, kad niekas neatsisakys padėti šiame reikale, nes "Lietuva" pasauliui skelbia apie jau laisvą ir Nepriklausomą Lietuvą. Jeigu kas turi kokių sumanymų ar pasiūlymų, prašau skambinti ALFAS pirmininkui A. Laukaičiui tel. 798 0306.

NELAIMĖ Š. MARČIULIONIUI

Lietuvoje kilo nepaprastas susidomėjimas naujai įsteigta "Š. Marčiulionio krepšinio mokykla", į kurią pradžioje priimami 8-9 metų berniukai. Per tris dienas įstoti į mokyklą pareiškė norą 1381 berniukas. Buvo išlieta daug ašarų, nes vieni pasirodė pusmečiu vyresni, o kiti – truputį per jauni. Su tiek daug berniukų, turimoje Marčiulionio salėje, negalima bus išsitenkti, todėl papildomai bus nuomojamos dar dvi sporto salės. Šiuo metu vaikus treniruos 4 treneriai. Amerikoje išgirdęs apie tokį didelį savo mokyklos populiarumą, Š. Marčiulionis, radęs truputį laiko, atskrido į Lietuvą, gi tuo pačiu lėktuvu paskutinį kelio galą iki Vilniaus kartu skrido kviestis krepšininkas Aistis Bieri, kuris tuoj pat prisistatė Marčiulioniui ir lėktuve vyko labai įdomus susipažinimas ir pokalbis. Vilniuje Šarūnas pats pravedė kelias treniruotes, susipažino su vaikais ir jų tėvais. Tačiau prieš išskrisdamas atgal į Ameriką jis, lipdamas laiptais, kažkaip paslydo ir... susilaužė koją. Tai tikra nelaimė šiam taip stipriam ir, atrodo, geležiniam sportininkui, kuris dabar iki šių metų pabaigos negalės žaisti savo profesionalų komandoje Amerikoje.

LIETUVA-DANIJA 0 - 0

Pasaulinės taurės Europos kvalifikacinėse futbol rungtynėse, kurios buvo žaistos Vilniuje, futbolo rinktinė sužaidė lygiomis 0:0 su Europos čempionu – Danijos komanda. Tai ypatingai gražus Lietuvos sportininkų pasiekimas, nes buvo gaivojama, kad danai lietuvius labai lengvai nugalės. Tą pačią, pereitą savaitę Latvijos rinktinė sužaidė lygiomis 0:0 su

Ispanijos rinktinė:

THAILANDAS SVEIKINA LIETUVIUS

Pasibaigus Barselonos olimpiadai, Thailand'o sostinės milijoninio tiražo dienraštis "Bankos Post" labai ilgame straipsnyje "A Lithuania first in history" labai gražiais ir šiltais žodžiais aprašo Lietuvos krepšinio laimėjimus, žaidėjų ir trenerių pasisakymus, V. Landsbergio apsilankymą ir sveikinimą krepšininkams, amerikiečio trenerio Nelsono išpūdingą pareiškimą, kad, jo žiniomis, po pralaimėjimo pirmą kartą rusams, keli žmonės Lietuvoje numirė, tad antrą kartą jau būtinai turėjome laimėti. Kartu yra atspausdinta nuotrauka, kur Lietuvos krepšinio rinktinė išmeta į orą savo trenerį V. Garastą.

SIDABRO MEDALIS

Olimpinių žaidynių metu Barselonoje buvo surengta pasaulinė olimpinės ir sportinės filatelijos paroda "Olympihlex - 92". Joje pašto ženklus eksponavo daugiau kaip 110 geriausių pasaulyje filatelistų. Vilnietis A. Šaučiulis už savo ekspoziciją "Krepšinis" laimėjo sidabro medalį. Anksčiau jis Havanoje 1982 m. filatelistų parodoje taip pat laimėjo sidabro medalį, o 1987 metais Talino olimpinių ženklų parodoje laimėjo aukso medalį.

NORI ATVYKTI

ŠACHMATININKAI

Lietuvos šachmatininkai didmeistrai E. Rozentalis, V. Gavrikovas, A. Kveinys, K. Baginskaitė ir tarptautiniai meistrai V. Mališauskas ir D. Ruželė, kurie buvusioje Pasaulio šachmatų olimpiadoje Filipinuose iškovojo 24 vietą, kai tuo tarpu Australijos rinktinė gavo tik 46 -ją, nori susiristi su Australijos šachmatininkais ir visi, ar individualiai, atvažiuoti į Australiją. Jų reikalus tvarko žurnalistas Algis Matulevičius; rašyti adresu "Lietuvos rytas", Giedimino pr. 12 a. Vilnius, Lithuania.

RIMAS KURTINAITIS

Į AUSTRALIJĄ?

Sekančiais metais į Australijos profesionalų NBL žaidynes įsijungia Townsville Suns komanda. Jie pasiūlė dviejų metų kontraktą Lietuvos iškiliajam krepšininkui Rimui Kurtinaičiui. Komandos treneris tikisi šią savaitę gauti iš Kurtinaičio atsakymą, ar jis sutinka su jų pasiūlytomis sąlygomis. Rimo ūgis yra 196 cm. Jis 32 metų amžiaus, vienas iš geriausių tritaškio metikų tarptautiniame krepšinyje. Australams jis buvo rekomenduotas buvusio Lietuvos olimpinės komandos trenerio, amerikono D. Neidoso, kuris apie Kurtinaitį ypatingai gerai atsiliepė. Pats R. Kurtinaitis buvo gavęs pasiūlymų kartu su A. Saboniu žaisti Ispanijoje, tačiau dabar tai atpuoli. Po Š. Marčiulionio ir A. Sabonio Lietuvos olimpinėje komandoje R. Kurtinaitis yra skaitomas geriausiu puolėju. Prieš Seulo olimpiadą, su sovietų rinktinė jis žaidė Australijoje, Brazilijoje, 1989 metais buvo pirmasis užsienietis, pakviestas Amerikos NBL All - Star dalyvauti tritaškio mėtyme Houston mieste. Po Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo, R. Kurtinaitis atsisakė toliau žaisti su Sovietų Sąjungos krepšinio rinktinė ir dalyvauti Argentinoje vykusiose pasaulio pirmenybėse.

Kaip spaudai pasakė Townsville Sun treneris M. Bragg, tai yra didelė rizika, nes jų komanda dabar tik organizuojasi ir nežinia kaip visas

Nukelta į 7 psl.

PRANEŠIMAS

Pranešame, kad 27.9.92 įvyko Sydnejaus lietuvių klubo narių SUSIRINKIMAS.

Į klubo valdybą išrinkti sekantys asmenys, kurie pareigomis pasiskirstė taip:

KESTUTIS PROTAS – pirmin.
JURGIS KARPAVIČIUS – vicepirm.
ARMINAS ŠEPOKAS – izd. (treasurer).

ALBINAS GINIŪNAS – sekretorius.

Direktoriai:

VIKTORAS GAIZIONIS,
ALEKSAS KAMINSKAS,
VINCAS KONDRACKAS.

Prašome klubo narius, kurie dar nesusimokėjo nario mokesčio, skubiai susimokėti iki 31.10.1992.

Nesusimokėję bus išbraukti iš klubo narių sąrašo. Klubų valdyba

PRANEŠIMAS

Sydnejaus D-G šaulių kuopos valdyba, apsvačiusi komiteto "Pagalba Lietuvai" raštą nutarė jungtis į "šiltų rūbų" vaju. Rūbai bus pasiūsti į Lietuvą dar prieš Kalėdas ir paskirstyti našlaičiams, prieglaudoms, ligoninėms, seneliams ir daugiavaikėms neturtingoms šeimoms.

Šiltais rūbais skaitomi: megstiniai, kojinės, antklodės, mezgimo vilna ir t.t. Rūbus priima šaulių kuopos valdybos narys P. Laurinaitis, lietuvių namuose Bankstowne penktadieniais nuo 7 val. vak. iki 7,30 val. vak., arba jo namuose, pagal susitarimą. Namų adresas: 1a Heat St., Bankstown NSW 2200, tel.: 709 3330.

Sydnejaus Dariaus ir Girėno šaulių kuopos valdyba

VLIKAS BAIGIA SAVO DARBĄ

Jurgis Janušaitis

Po keturiasdešimt aštuonerių metų veiklos Vyriausias Lietuvos išlaisvinimo komitetas galutinai baigė darbą.

Baigti darbą buvo nutaręs VLIK'o seimas, įvykęs 1991 m. lapkričio mėn., Čikagoje. Tada buvo nutarta, kad simbolinis – užbaigiamasis seimas turėtų įvykti šiais metais Lietuvoje, Vilniuje.

Vykdamas seimo nutarimus, VLIK'o užbaigiamasis seimas ir įvyko š. m. gegužės pabaigoje Vilniuje.

Iš pranešimų spaudoje matyti, kad į Seimą atvyko VLIK'o valdybos, Tarybos nariai, ALTO valdybos atstovai. Tai buvusi gana didelė delegacija.

Vilniuje VLIK'o veiklos užbaigimas buvo iškilmingai paminėtas, dalyvaujant AT Pirmininkui, Vyriausybės nariams ir, žinoma, visuomenei. Kaip ir dera, apie VLIK'o veiklą išsamų pranešimą padarė pirmininkas dr. Kazys Bobelis. O pasakyti buvo kas, nes VLIK'as įsisteigė Lietuvoje okupacijos metais, karo metais veikė pogrindyje, vėliau atsikūrė Vokietijoje ir, pagaliau, persikėlė į Ameriką.

VLIK'as, kaip žinome, buvo sudarytas iš 15 buvusių Lietuvoje partijų ir naujų sąjūdžių, įsisteigusių išeivijoje. Jis, vadovybės tegimu, atstovavo visai išeivijai ir drauge vykdė Lietuvos laisvinimo darbus už Lietuvos ribų, vadovavo laisvės kovai, nes to negalėjo daryti Tauta, būdama okupuota.

Teisingai, VLIK'as veikė ilgai. Veiklos kelyje buvo daug ko; gerų žygių, pasibarmų, partijų nesutariamų. Buvo atvejų, kai iš VLIK'o sudėties pasitraukė kai kurios parti-

jos, sąjūdžiai, vėliau sugrįžo.

Kada lietuvių bendruomenė prieš porą su viršum dešimtmečių šalia savo šakotos veiklos pasuko ir politinės veiklos kryptimi, tada, mename, prasidėjo tikra nesantaika tarp dviejų, sakytume, pačių svarbiausių organizacijų. VLIK'as kritikavo lietuvių bendruomenę, nesilaikant jos tiesioginės paskirties, o kišimusi į politiką: draudė rinkti Vasario 16-tosios minėjimuose aukas, skelbė, kad LB dubliuoja darbus ir t.t.

Nežiūrint bandymų susėsti prie bendro apvalaus stalo, VLIK'o ir LB veikloje sutarimo nebuvo iki pat veiklos užbaigimo. PLB Kraštų bendruomenės išliko, išlieka ir, atrodo, išliks, o Lietuva žada daug padėti visose gyvenimo srityse, net politinėje. Aštuntame PLB seime, Lemonte, įsakmiai buvo pažymėta PLB svarba ir parama Lietuvai. Naujosios PLB valdybos pirmininkas inž. Bronius Nainys jau lankėsi Lietuvoje, tarėsi su Vyriausybės nariais, parlamentariais kaip koordinuoti veiklą, kokią teikti pagalbą, o našesniai darbui pasiekti, jau įsteigė PLB būstinę Vilniuje, prie parlamento, Gedimino prospektas 53. Šiai įstaigai vadovaus PLB paskirtas atstovas iš Kanados dr. Petras Lukoševičius.

Aptariant ilgąmetę VLIK'o veiklą, dr. Kazys Bobelis išvardino daugybę atliktų darbų ir, kaip rašo išeivijos spaudoje, visus nuopelnus prisiskirdamas sau, savo valdybai, visai "užmiršo" kitų, keletos buvusių VLIK'o pirmininkų taip pat našią ir ilgalaikę veiklą.

Seime dalyvavusių nuomone, toks VLIK'o pirmininko poelgis paliko nemalonių prisiminimų, ypač todėl, kad ir kiti pirmininkai dirbo su pasišventimu ir tik Lietuvai.

Negalima, žinoma, nuvertinti VLIK'o veiklos per paskutinįjį dešimtmetį, ypač kada pradėjo griūti "didžioji tėvynė". Veikla buvo gyva, reikalinga ir daug prisidėjo prie Lietuvos išlaisvinimo iš okupanto, nors tikrumoje pati Tauta okupacijos dešimtmečiais vedė partizaninę kovą, pogrindžio rezistenciją, išlaikė kovos dvasią ir griūnant "imperijai", Tauta pati pirmoji ištare žodį – "mes nepriklausomi!"

VLIK'o veikla buvo gana išlaidi. Berods, seime kursavo gandas, kad VLIK'o veiklai finansuoti per eilę metų buvo suteikta 6-8 milijonai dolerių. Paskutinio seimo metu, Tautos fonde buvo apie tris milijonus dolerių, kurie, seimo nutarimu, turėjo būti perduoti Lietuvai.

MŪSŲ MIRUSIEJI

MIRĖ A. + A. JUOZAS UŽPURVIS

Gauta žinia, kad Vokietijoje mirė Sibiro tremtinys, kalbininkas, buvęs Klaipėdos Vytauto Didžiojo gimnazijos mokytojas,

A. A. JONAS UŽPURVIS.

J. Užpurvis gimė 1891.12.12 Klaipėdos krašte, mirė sulaukęs 100 metų ir 9 mėnesių.

1941 – 1943 m. Jonas Užpurvis dėstė vokiečių kalbą Kauno universitete. Vokiečiams uždarius Kauno

universitetą, jis dirbo Palangoje, atkurtoje Klaipėdos Vytauto Didžiojo gimnazijoje.

1990 metais Mažosios Lietuvos fondas išleido jo paruoštą studiją apie Saugų apylinkės gyventojų tarmę su jo paties ta tarme įkalbėtom garsinėm juostelėm.

Ilsėkis ramybėje!

J. Reisgys

A. + A. Elenai Gudaitienei

mirus, nuoširdžią užuojautą reiškiu sūnui Alfredui ir dukrai Irenai su šeimomis

Mikas Rudys

Mirus žmonai, Motinai, Močiūtei, Tetai

A. + A. Elvyrai Šemetienei

Vyru Ričardui, broliui Aliui, sūnams Algiiui ir Jonui bei jų šeimoms liūdesio valandoje reiškiame gilią užuojautą ir dalinamės netekimo skausmu

Birutė ir Povilas Nagulevičiai,
Cecilija Protienė ir
Laima ir Kęstutis Protai

Mirus jaunystės draugei

A. + A. Elvyrai Šemetienei

Vyru Ričardui, sūnams Algiiui ir Jonui ir visiems artimiesiems reiškiame gilią užuojautą ir drauge liūdimė

Elena ir Izidorius Jonačiai,
Rasa Blansjaar ir
Eglė Garrick su šeimomis

Mūsų brangiai bendraklasei

A. + A. Nagulevičiūtei – Šemetienei

mirus, liūdimė drauge su vyru Ričardu ir šeima

Kauno "Aušros" mergaičių gimnazijos
13-tos laidos aušrėkės:

Elė Matfukienė, Genė Straukienė,
Regina Umbražiūnienė ir Marija Saženienė

Lietuvių Sodybos statytojai, mielam

A. + A. Albinui Kutkai

mirus, jo artimiesiems ir Sodybos gyventojams reiškiu gilią užuojautą

Ona Baužienė B.E. M.

SPORTAS

Atkelta iš 6 psl.

klostysis. Treneris mano gauti vieną aukštągį iš Amerikos ir Kurtinaitį – gerą taškų medžiotoją, kas sudarytų stiprią komandą.

Be šio Townsville Suns pasiūlymo, R. Kurtinaičiui dar pasiūlyta žaisti ir sudaryti kontraktus su Perth'o ir Brisbanės komandomis. Įdomu ką jis pasirinks nes, man būnant Lietuvoje, jis sakė, jog norėtų žaisti ir pagyventi Australijoje, kur yra šiltas klimatas.

R. Kurtinaitis yra labai draugiškas ir malonus vyras ir jeigu jis tik atvažiuotų į Australiją, tikrai labai greitai pritaipytų prie mūsų gyvenimo. Visa bėda, kad jo anglų kalba yra labai silpna, tačiau ją galima bus išmokyti. Paruošė A. Laukaitis

Vietoj Gėlių

A. A. EMAI GUDAITIENEI

mirus, jos pagerbimui vietoje gėlių "Mūsų Pastogei" aukoju 20 dolerių.

P. Stankūnienė

A. A. EMOS GUDAITIENĖS

pagerbimui vietoje gėlių aukojame "Mūsų Pastogei" 20 dolerių.

V. K. Percy

Po ranka išlikęs vienas VLIK'o pranešimas apyskaita, kur pažymėtos VLIK'o išlaikymo įvairiausios išlaidos siekė virš 300 tūkstančių dolerių metuose. Kelionė į VLIK'o seimą Vilniuje, arčiau VLIK'o veiklos ir Tautos fondo stovinių žmonių nuomone, labai daug kaštavo ir tai, esą, ar vertėjo tiek pinigų išmesti. Gal jie geriau būtų buvę panaudoti konkrečiam projektui Lietuvoje, o į baigiamąjį – simbolinį seimą būtų užtekę poros, trejeto VLIK'o atstovų.

Po VLIK'o veiklos užbaigimo, bėdos, atrodo, nesibaigia. Spaudoje buvo aprašyti Tautos fondo posėdžiai, kuriuose išryškėjo daug įdomių, net

diktatūrinių pirmininko valdymo metodų. Tačiau Tautos fondo veiklą tęs. Persiorganizuoja. Rinks aukas. Vilniuje atidarys Tautos fondo įstaigą. Bet ar tokios įstaigos, antros šalia PLB, dar reikia Tautos fondui? Susitarus, galėtų visus reikalus atstovauti vienas ar du asmenys, o veikiant atskirai, gal vėl artimas žmogelis gaus darbą Vilniuje, ir vėl pensininkų sudėtus Tėvynei doleriukus tvarkys "atstovai".

Kaip ten bebūtų, jeigu yra pinigų, tegul dirba ir toliau tėvynės labai pasišventę žmonės. Lietuvos vaduoti nereikės. Ji laisva!

"Mūsų Pastogė" Nr.40 1992.10.5 psl. 7

Informacija

MELBOURNE

PADĖKA

P. S. Stropus paaukojo Vilniaus universiteto Bibliotekai 37-is Lietuvių Enciklopedijos tomas. Enciklopedija bus išsiųsta pirmai progai pasitaikius.

Už tokią puikią dovaną nuoširdžiai dėkojame.

Vilniaus universiteto bibliotekos bičiulių vardu -

V. Vaitiekūnienė
Iždininkė

PRANEŠIMAS

Šių metų spalio 11 d., sekmadienį 2 val. p.p. Melbourne Apylinkės valdyba kviečia visus dalyvauti susirinkime, kuriame išrinksime 13 atstovų reprezentuoti Bendruomenę 17-tame Krašto valdybos suvažiavime, gruodžio 29-30 dienomis Sydneyje.

Pirmininkas Paulius Jokubaitis padarys kelis svarbius pranešimus, liečiančius bendruomenę.

Prašome kuo skaitlingiau dalyvauti.
Sekretorius

SYDNEJUJE

PRANEŠIMAS

Sydneyjaus lietuvių pensininkų klubas "Neringa" ruošia iškylą į EL CABALLO BLANCO rančą, kur pasižiūrėsime "Šokančių erelių" programos, pasivažinėsim "ekspreso" traukiniu, pamatysime avių kirpimo parodą ir t.t.

"Neringos" nariams tai kainuos tik 11 dolerių asmeniui.

Iškyla vyks 1992 m. spalio 7 dieną, trečiadienį.

Renkamės prie Lietuvių klubo Bankstowne. Išvyksime 10 val ryto, nuosavomis mašinomis. Prašome narių paimti į savo mašinas narius, kurie neturi mašinų.

Gali dalyvauti ir svečiai.

KELIONĖS DIREKTYVOS: už Li-

ALFAS valdyba

verpulio (važiuojant senu Hume H'way) link Camden Valley Way, Narella, maždaug 5 kilometrai nuo Cross Rd. (kam patogiau, gali vykti kitais keliais).

Susitiksime 7 - tą spalio, trečiadienį.
Frank Sakas

PRANEŠIMAS

Sydneyjaus lietuvių moterų socialinės globos draugija praneša, kad įvairiose ligoninėse yra lankomi šie ligoniniai:

ANTANAS KUTKA - Bexley Nursing Home.

B. KUBERTIENĖ - Bankstown Hospital.

P. ZAREMBIENĖ - Bankstown Hospital.

GALINA BOGVILIENĖ - Fairfield Nursing Home.

MARITA MAKŪNIENĖ - Fairfield Nursing Home.

ROMAS PETRIKAS - Emu Plains Ret. Village.

Onutė Kapocienė
LMSG draugijos narė

PAREMKIME

LIETUVOS JŪRININKUS

Maždaug už 3 savaitę į Sydney atvyksta jachta "Lietuva", kuri po pasaulį garsina Lietuvos vardą. Įgula sudaro 8 jūrininkai.

ALFAS valdyba, jiems esant sunkioje finansinėje būklėje, nori padėti nes reikia papildyti jachtos maisto ir vandens atsargas, sumokėti uosto ir remonto mokesčius, todėl prašo Australijos lietuvių paremti juos finansiškai.

Čekius prašome siųsti 18 Miller Ave., Ashfield 2131, ALFAS - JACHTA "LIETUVA" vardu.

Sydneyje, galintieji priimti bet kurį jūrininką pas save bent kelioms dienoms, prašome skambinti A. Laukaičiui tel.: 798 0306

SYDNEJAUS LIETUVIŲ NAMUOSE

16 - 18 EAST TERRACE, BANKSTOWN. tel 708 1414

Klubas atidarytas

Pirmadieniais	5 v. v.	- 10.30 v. v.
Antradieniais	klubas uždarytas	
Trečiadieniais	5 v. v.	- 10.30 v. v.
Ketvirtadieniais	5 v. v.	- 11.00 v. v.
Pentadieniais	4 v. v.	- 12.00 v. v.
Šeštadieniais	12 v. p. p.	- 1.00 nakties
Sekmdieniais	12 v. p. p.	- 10.00 v. v.

KLUBO VALGYKLA VEIKIA

Ketvirtadieniais, penktadieniais ir šeštadieniais

nuo 6 iki 9 val. p. p.

Sekmdieniais nuo 1 iki 8 val. p. p.

SMORGASBORD

TREČIADIENIAIS nuo 6 iki 8 val. p. p.

ŠEŠTADIENIAIS nuo 1 iki 3 val. p. p.

PRANEŠIMAS

Lietuvių liaudies rankdarbių ratelis užbaigia savo darbo metus.

Spalio 17 d., šeštadienį, 2 val. p.p. renkames Sydneyjaus lietuvių klube Bankstown'e.

Atsineškite savo metų būgyje pasigamintus rankdarbius. Pasisidžiausime savo darbais ir aptarsime sekančių metų darbo gaires.

Kartu dalyvaus Sydneyjaus lietuvių Apylinkės v-ba, kuri yra Ratelio organizatorė, koordinatore.

Vedėja

PERFECT PARCELS

JŪSŲ PAČIŲ SUDARYTI SIUNTINIAI

Mes pristatome Jūsų pačių sudarytus siuntinius tiesioginiai adresatams LIETUVOJE

Jūros keliu - \$ 3 už 1 kg

Oro keliu - \$ 6 už 1 kg

Melb.: 253 Flinders La. Tel.: 654 1400

Syd.: 72 Campbell St Tel.: 212 5077

EASTERN EUROPE KELIONIŲ BIURAS

METAI SKIRTI VILNIAUS LANKYMUI

Esant labai žemoms oro kelionių kainoms, 1992-ji yra metai, kuriais tikslinga aplankyti Lietuvą arba pasikviesti gimines, draugus į Australiją.

* VILNIUS, SPECIALIAI LUFTHANSA - geriausia oro linija tiesioginiai į Vilnių - 1.650 dolerių ten ir atgal. Nuostabi kaina...

Kitas pasirinkimas vykti SAS, FINNAIR lėktuvais.

* PASIKVIESKITE GIMINES Į AUSTRALIJĄ. Giminės gali jus aplankyti Kalėdų metu. Kelionė iš Maskvos 1750 dolerių ten ir atgal arba tiesiog iš Vilniaus - nuo 2150 dolerių ten ir atgal, arba 1.150 dolerių į vieną pusę. Emigranto bilietas 930 dolerių (į vieną pusę); specialus viršsvorio bagažo mokestis.

* SPECIALI KELIONĖ APLINK PASAULĮ, įskaitant Kanadą arba JAV, į jūsų lankomų vietų sąrašą.

Geriausių kainų bilietai...

Skambinkite dėl smulkesnės informacijos.

* BUTAI (KAMBARIAI) VIEŠBUČIAI - jūsų paslaugoms Lietuvoje. Galimas automašinų nuomavimas.

* KITI PATARNAVIMAI: sveikatos draudimas jūsų svečiams Australijoje; maisto paketai; viršsvorio bagažui spec. kainos, jo paėmimas iš namų.

SYDNEJUJE kreipkitės į: Rosa arba Barbora (02) 262 1144 (galima ir šeštad. 9-12 val.) Sydney: 75 King Street (City).

MELBOURNE kreipkitės į: Vicki arba Luba (03) 600 0299 (galima ir šeštad. 9-12 val.) Melbourne: 343 Little Collins St.

BRISBANEJE kreipkitės į: Ray - 229 0716.

Brisbane: 131 Elizabeth St. City.

Lic. 2TA 002531.

EASTERN EUROPE TRAVEL

Mūsų Pastogė

AUSTRALIAN LITHUANIAN WEEKLY

Published by the Lithuanian Community Publishing Society Ltd.

Leidėjas Lietuvių Bendruomenės Spaudos Sąjunga

Leidėjo, administracijos ir redakcijos adresas: P. O. Box 550 Bankstown N. S. W. 2200 Redaktorius Bronius Zaly. *** Redakcijos ir administracijos telefonas (02) 790 3233

Redakcija rašinius taisyti ir skelbia savo nuožiūra. Rankraščiai negrąžinami ir nesaugomi. Už skelbimų turinį redakcija neatsako.

Prenumerata metams \$ 35 Užsienyje paprastu paštu \$ 45 N. Zelandijoje oro paštu \$ 65 Užsienyje oro paštu \$ 70

„MŪSŲ PASTOGĖS“ LOTERIJA

Pirkdami loterijos bilietus - paremsite savo spaudą!

bilietų šakneles gražinti iki spalio 8 dienos.

KELIONĖS Į LIETUVĄ IR Į LIKUSIĄ EUROPOS DALĮ

Mūsų kainos yra pigesnės ir mūsų tarnautojai yra paruošti, kad padėtų jums išsirinkti galimai geresnę bilietų kainą ir kelionių maršrutą.

Mes esame kelionių į LIETUVĄ specialistai.

Prisiminkite, kad mes taip pat organizuojame keliones laivu po Salas, JAV ir t.t.

Teiraukitės:

GATEWAY TRAVEL PTY. LTD.

48 The Boulevard, Strathfield - 2135
Tel.: (02) 745 3333 Fax (02) 745 3237
Lic. 2 TA 000 888 ACN 001 344 323

JŪSŲ KELIONIŲ AGENTAS Į LIETUVĄ IR UŽ JOS.

LIETUVIŲ LAIDOJIMO BIURAS

+ Funerals of Distinction +

17 RAILWAY PDE., FAIRFIELD, N. S. W.

Tel. 724 5408. Veikia 24 valandas per parą.